

(90. o.). A férj és apa végig mint szerető személy áll előttünk, de 1950-ig kiemelkedik papi szerepe: „Családjának szentélyében építi Isten országát, miközben imádkozik, áldást oszt, áldozatot hoz, tanít; segíti, oltalmazza és gyógyítja családját és ott áll minden családtag mellett” (93—94. o.).

Míg a férfiről 214-szer esik szó, addig ugyanazon 95 év során 728-szor méltatják az asszonyt az újság hasábjain. Legkedveltebb képe az 1930-as évekig „az anya a család oltalmazója”. Ő a „család központja, kovásza, szíve, koronája” (101. o.), de közkedvelt meghatározás „a háziasszony”, mint „a családi tűzhely öre” (103. o.), a „legfontosabb nevelő” (104. o.) és a család „papnő”-je (105. o.) is. 1930-tól jelentkezik az „anyaság válsága” és előtérbe kerül a nő mint „politikai és gazdasági tényező”, „munkaerő” (113—115. o.). Az 1960-as évektől mozaikkockákban, „mellékes” képekben áll elénk „a férfi élettársa, anya, háziasszony, a nyilvánosságban és az Egyházban munkaviszonyban élő nő” (116—123. o.), illetve a „sokarcú asszony” (124. o.).

A szexualitás — a 95 éven át — értékként szerepel (136. o.), de az 1930-as évekig a szüzesség (134. o.) van előnyben, majd a hatvanas évektől különösen gyakori témává válik a szexualitás kérdése.

Elgondolkodtató jelenség pl., hogy a 95 év során 79-szer tárgyalják a házasság felbonthatatlanságát, különösen 1966 után gyakran (67-szer); de ezen évtizedekben csak 8-szor szerepel a házasság mint szentség, holott a házasság felbonthatatlanságának egyik lényeges alapja szentségi mivolta.

A gyermekkel foglalkozik 393 cikk. A 30-as évek előtt csak itt-ott jelentkezik a téma, ezután egyik fő tárgya lesz az újságnak. A hatvanas évektől mindig nagyobb hullámokat ver, míg az utolsó évtizedben már csúcsérték. Különösen a gyermekélet jogait védik a szerzők (175—189. o.).

A házasság veszélyeiként az élvezethajhászt, a sajtót és a hiányos segítséget az állam részéről jelölik meg (209—215. o.). Ezeket követi „a házasság és a család szét-hullása, a hit és erkölcs megrendülése” (209. o.).

A család lelkiességét erősíthetjük, ha gazdaságilag támogatjuk a családot (215. o.) és jogait védelmezzük (216. o.), de segítsen maga a család is önmagán. Különösen a családi katekizissal (218—223. o.): ez a szülők elsőrangú feladata, amely főképp a családi beszélgetésre és a család mindennapi életére épül. Ezenkívül a családot és lelkiességét szolgálja a családi liturgia (223—229. o.) is. Emellett átszövik a családlelki-ességet a „betegápolás, a gyermekek nevelése és a hivatásos munka, ugyanúgy, mint a napi beszélgetés, családi ünneplés és ima” (265. o.).

A családlelkiesség jeles közvetítője és támasza a családi lelkipásztorkodás, amely különösen fokozza a házasság és a család, valamint a családtagok kölcsönös értékelését (269—284. o.). A családi lelkipásztorkodásban az egyházi hivatalviselők és a családok kölcsönösen szolgálják egymást.

Könyvünk különleges értéke, hogy a családi lelkiesség felvázolt igazságait 95 év távlatra igazolja.

Teleki Béla

A Biblia és története. I—VII. Agape, Novi Sad (Cara Dusana, 4) 1985.

Csak gratulálni lehet az újívdéki Agape Kiadónak és a szerkesztő Harmath Károlynak, hogy magyarul is megjelentette az olasz-francia együttműködésből megszületett A Biblia története c. sorozatot. Enrico Galbiati, a munkacsoport vezetője, a következő szavakkal jelölte meg a sorozat célját: „Ez a hétkötetes mű lehetővé teszi, hogy történelmi, irodalmi és vallási ismereteket szerezzünk a Szentírásról. E vonzó könyvekben nemcsak Izrael történetével és vallásával ismerkedünk meg, hanem Úr civilizációjával, az egyiptomi bölcsességgel, a babilóni hódításokkal, a perzsák politikai rátermettségével, a hellénizmus elterjedésével és a római birodalommal is. A Biblia és története — hét magával ragadó könyv — mellőzhetetlen mű a civilizáció és a vallás gyökereinek megismeréséhez.” — Az 1981-től napvilágot látott sorozat egyes kötetait a korszerűség, a lényeglátás, a legújabb szentírastudományi eredmények felhasználása, valamint kiváló didaktikai felépítés jellemzi.

Az első — A teremtés — című kötetet 1984. 3. számunkban már bemutattuk olvasóinknak. Azóta újabb hat könyv jelent meg. Ezek felépítése nagyjából azonos

egy-egy történelmi korszakot 58 fejezetben tárgyalnak; a kötet végén pedig meghatározzák a legfontosabb alapfogalmakat; pl.: szövetség, sivatag, hit, szabadság, hűsvét, meghívás, a szövetség ládája, a Messiás, próféták, Sínai szövetség, angyalok, apokaliptikus irodalom, Isten országa stb. A „képeskönyv” illusztrációit különböző művészek készítették. Különösen értékesek a különféle, alakokkal is illusztrált térképek; ezek nyomán az olvasó az adott bibliai történetet mindig nagyobb összefüggésben látja. A pátriárkák és Mózes az Abrahámtól Mózes haláláig terjedő kort öleli fel. Az ígéret földjén a honfoglalástól Salamon trónralépéséig terjedő idő eseményeit foglalja össze. Ebben a kötetben a földrajzi és történelmi adatok mellett értékes geológiai, archeológiai és művészettörténeti adatokat is találunk. A királyok és próféták Salamon uralkodásától Cidkijáig, vagyis Jeruzsálem lerombolásáig mutatja be az üdvösségtörténetet. Jóllehet az utolsó jelenet a zsidók fogságba hurcolása, a kötet mégis a remény hangnemében zárul: a próféták az eljövendő Messiásra mutatnak. — Az 5. kötet — Számkivetés, visszatérés, judaizmus — Nagy Heródeszig tárgyalja a zsidó történelmet. A szenvedő szolga kirajzolódó alakjának háttérül a hellénizmus és a Makkabeusok küzdelme szolgál. Ez a kötet tárgyalja az ún. bölcsességi irodalmat is. — „És ti mit mondtok, ki vagyok én?” — erre a kérdésre keres választ a Jézus Krisztus c. kötet. Kiindulópontja nem a gyermekségtörténet, hanem az evangéliumok keletkezése. Az illusztrátort gyakran Zeffirelli Jézusról készített filmje ihlette. — A sorozat utolsó, hetedik darabja, A Z Úr tanítványai címmel az Apostolok cselekedeteire és Szent Pál leveleire építve azt mutatja be, hogyan vált a kereszténység világvallássá. A kötet mesteri rajzok segítségével bemutatja Szent János Jelenéseinek világát, majd visszatér kiindulópontjához, a Bibliához. Felsorolja a legismertebb papiruszokat és kódexeket és azzal búcsúzik az olvasótól, hogy kezébe adja a Szentírást, amelynek részleteivel a sorozat olvasása közben kapcsolatba került.

Kiknek készült ez a hétkötetes sorozat? Tudományos igényessége alapján minden megkereszteltnek. „Képeskönyv” mivolta révén azonban különösen alkalmas középiskolásoknak és minden olyan felnőttnek, aki pontos alapismereteket akar elsajátítani.

Ugyancsak az Agape Kiadónál jelent meg J. Heinzmann „Hivatásod a szeretet. Házasági előkészítő és tanácsadó” című igen hasznos könyve is. Puskely Mária

Hittankönyvek: Jézushoz megyünk (134 o.), Jézussal élünk (149 o.), Hitelemzések, Jézushoz megyünk c. hittankönyvhöz (333 o.), Hitelemzések, Jézussal élünk c. hittankönyvhöz (272 o.) és Nagykorúság Krisztusban (230 o.), Szent István Társulat, Budapest 1985.

Dr. Hamvas Endre Kis katekizmusát rendezte át a veszprémi egyházmegye hitoktatási bizottsága és jelentette meg Jézushoz megyünk címmel. 60 lecke tartalmazza a keresztény alapigazságokat. Rövid magyarázat után, kérdés-feleletek következnek, majd „Jótanács” és SZVU-énekek zár szinte minden leckét. Hamvas felte-fehér képeit színes rajzokkal cserélték fel. A könyv végén 16 „órát” találunk „Elsődolásra előkészítő oktatások” gyanánt. Itt „jőfeltétellel” zárulnak az egyes leckék.

A Jézussal élünk hittankönyv is Dr. Hamvas Endre művének (Bibliai történetek) átrendezése. 60 leckében ismerteti az ó- és újszövetségi Szentírás jelesebb eseményeit, de úgy, hogy nem magyaráz. A kérdés-feleletek után „jőfeltételt” ajánl. Toldalékként 8 leckét látunk „Bérmálási előkészítő”-ként Hamvas stílusában.

Mindkét hittankönyvhöz hitelemzéseket készített a veszprémi egyházmegye hitoktatási bizottsága. Az Előszó így vezeti be a két kötetet:

„Ezek a katekézisek a Hamvas Endre megújított és kibővített Kis katekizmusához és Bibliai történetek c. könyvéhez készültek... Az itt közölt tanítási módszer csupán egy a sok elképzelhető hitoktatási és nevelési módszer közül. Azok számára, akik használják, többféle módon jelenthet segítséget. Egyeseknek a felépítés, másoknak példák, ismét másoknak a tananyag kifejtése szolgálhat javára. Lehet, hogy valaki egész órát kitöltő anyagot talál benne”...

A Hitelemzések óravázlatainak felépítése: bevezetés, előterjesztés, kifejtés és alkalmazás. A „Hitelemzések, Jézushoz megyünk c. hittankönyvhöz” szemléltetési 96